

STATUT RADY VLÁDY PRO NÁRODNOSTNÍ MENŠINY

Článek 1 Úvodní ustanovení

- (1) Rada vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“) je stálým poradním a iniciativním orgánem vlády pro otázky týkající se národnostních menšin a jejich příslušníků a ochrany menšinových jazyků.
- (2) Rada byla zřízena usnesením vlády ze dne 10. října 2001 č. 1034, o zřízení Rady vlády pro národnostní menšiny, v souladu se zákonem č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“).

Článek 2 Působnost

- (1) Působnost Rady je vymezena zákonem; nařízením vlády č. 115/2026 Sb., o podmínkách a způsobu poskytování dotací ze státního rozpočtu na činnosti příslušníků národnostních menšin; tímto statutem a usneseními vlády.
- (2) Rada ve své činnosti
 - a) sleduje dodržování Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod, mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána, zákonů a dalších právních norem ve vztahu k příslušníkům národnostních menšin;
 - b) působí
 1. k respektu, dodržování a prosazování lidských práv, zejména v oblasti práv příslušníků národnostních menšin,
 2. k posílení obecného povědomí o lidských právech a o právech příslušníků národnostních menšin,
 3. ke zvýšení obecné kultury lidských práv a vzájemné úcty a respektu ve společnosti.
- (3) Při své činnosti Rada zohledňuje závazky vyplývající z programového prohlášení vlády.
- (4) Rada zejména
 - a) sleduje vnitrostátní plnění mezinárodních závazků České republiky z hlediska práv příslušníků národnostních menšin, zejména závazků plynoucích z Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin, Evropské charty regionálních či menšinových jazyků a dalších mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána,

- b) zajišťuje přípravu opatření vlády, která se týkají práv příslušníků národnostních menšin v České republice,
 - c) vyjadřuje se k návrhům zákonů, k návrhům nařízení vlády a k opatřením, týkajícím se práv příslušníků národnostních menšin, před jejich předložením vládě,
 - d) připravuje pro vládu souhrnné zprávy o národnostní situaci na území České republiky,
 - e) připravuje pro vládu nebo pro ministerstva či jiné správní úřady doporučení k zajištění potřeb příslušníků národnostních menšin, zejména v oblasti školství, kultury a médií, používání mateřského a národnostně menšinového jazyka, společenského a kulturního života,
 - f) spolupracuje s orgány územních samosprávných celků při praktickém zabezpečování národnostní politiky státu,
 - g) sleduje rozdělování finančních prostředků vynakládaných ze státního rozpočtu na podporu aktivit příslušníků národnostních menšin,
 - h) projednává návrhy na členky či členy (dále jen „člen“) výběrových dotačních komisí zastupující národnostní menšiny.
- (5) Rada své výstupy podle tohoto článku předkládá prostřednictvím předsedy či předsedkyně (dále jen „předseda“) Rady vládě k projednání nebo příslušným členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy.

Článek 3 **Složení Rady**

- (1) Rada má 41 členů, kterými jsou předseda Rady, tři místopředsedové nebo místopředsedkyně (dále jen „místopředseda“) Rady a další členové.
- (2) Předsedou Rady je předseda vlády. Prvním místopředsedou je člen vlády, v jehož působnosti je agenda národnostních menšin. Druhým místopředsedou je zmocněnec nebo zmocněnkyně (dále jen „zmocněnec“) vlády pro lidská práva. Třetího místopředsedu jmenuje a odvolává předseda Rady po projednání v Radě zpravidla z řad jejích členů uvedených v odstavci 3 písm. c).
- (3) Dalšími členy Rady jsou:
- a) zástupci či zástupkyně (dále jen „zástupce“) ústředních orgánů státní správy:
 - i) ministři či ministryně (dále jen „ministr“) kultury, školství, mládeže a tělovýchovy, vnitra, zahraničních věcí,
 - ii) náměstci či náměstkyně (dále jen „náměstek“) ministra, vrchní ředitelé či ředitelky (dále jen „vrchní ředitel“) sekce, konkrétně zástupci Ministerstva financí, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva spravedlnosti,
 - b) vládní zmocněnec pro záležitosti romské menšiny,

- c) představitelé či představitelky (dále jen „představitel“) národnostních menšin, kteří byli navrženi sdruženími příslušníků následujících národnostních menšin. Počet členů za příslušnou národnostní menšinu je jeden nebo dva. Na dva členy v Radě dosáhne národnostní menšina v případě, že splní alespoň dvě z následujících kritérií:
- i) jazyk menšiny je chráněn podle Evropské charty regionálních či menšinových jazyků,
 - ii) menšina má nejméně 10 tisíc příslušníků podle posledního sčítání lidu (včetně započítání 2 národností),
 - iii) menšina má více než 75 tisíc příslušníků podle posledního sčítání lidu (včetně započítání 2 národností).

Členy Rady jsou tedy následující představitelé národnostních menšin:

běloruské (1), bulharské (1), gruzínské (1), chorvatské (1), maďarské (1), německé (2), polské (2), romské (2), rusínské (1), ruské (1), řecké (1), slovenské (2), srbské (1), ukrajinské (2) a vietnamské (1),

d) představitelé dalších institucí:

- i) zástupce Kanceláře prezidenta republiky,
- ii) veřejný ochránce či veřejná ochránkyně práv,
- iii) ochránce či ochránkyně práv dětí,
- iv) zástupce Českého rozhlasu,
- v) zástupce České televize,
- vi) zástupce Asociace krajů České republiky,
- vii) zástupce Svazu měst a obcí České republiky,
- viii) 3 zástupci odborné veřejnosti.

(4) Členy Rady uvedené v odstavci 3 písm. a) jmenuje a odvolává příslušný ministr, pokud jejich členství nevyplývá přímo z výkonu jejich funkce. Členy Rady uvedené v odstavci 3 písm. d) jmenuje a odvolává předseda Rady na základě návrhů příslušných oprávněných osob - v případě zástupce Kanceláře prezidenta republiky na návrh vedoucího Kanceláře prezidenta republiky; v případě zástupce Českého rozhlasu na návrh generálního ředitele Českého rozhlasu; v případě zástupce České televize na návrh generálního ředitele České televize, v případě zástupce Asociace krajů České republiky na návrh Rady Asociace krajů České republiky; v případě zástupce Svazu měst a obcí České republiky na návrh předsedy Svazu měst a obcí České republiky, v případě zástupce odborné veřejnosti na návrh příslušné akademické instituce; pokud jejich členství nevyplývá přímo z výkonu jejich funkce. Členy Rady uvedené v odstavci 3 písm. c) na základě návrhů předsedy Rady jmenuje a odvolává vláda. Výběr kandidátů splňujících podmínky odstavce 3 písm. c) probíhá otevřeným a participativním způsobem.

(5) Funkční období členů Rady:

- a) uvedených v odstavci 3 písm. a), b) a d) bod i) – vii) trvá po dobu výkonu jejich funkce, pokud neskončí dříve podle odstavce 6,
- b) uvedených v odstavci 3 písm. c) a d) bod viii) se v zásadě kryje s funkčním obdobím vlády. Opakovat mandát mohou členové podle odst. 3 písm. c) a d) bod viii) pouze jednou. Po skončení funkčního období vykonávají členové svou činnost do té doby, než jsou jmenováni členové noví.

(6) Členství v Radě zaniká:

- a) v případě členů podle odstavce 3 písm. a), b) a d) bod i) – vii) ukončením výkonu jejich funkce,
- b) v případě členů podle odstavce 3 písm. c) a d) bod viii) skončením funkčního období podle odstavce 5 písm. b),
- c) odstoupením člena formou písemného oznámení předsedovi Rady,
- d) smrtí člena,
- e) odvoláním člena.

(7) Stálým hostem Rady jsou vedoucí Úřadu vlády ČR a zástupce židovské komunity.

Článek 4

Předseda a místopředsedové Rady

(1) Předseda Rady

- a) řídí činnost Rady a zastupuje ji navenek,
- b) svolává a řídí zasedání Rady minimálně dvakrát ročně a
- c) odpovídá za činnost Rady vládě.

(2) Předseda Rady dále zejména

- a) na návrh sekretariátu rozhoduje o programu zasedání Rady a o pozvání hostů či externích spolupracovníků podle článku 10 na zasedání Rady,
- b) předkládá členům Rady k projednání a ke schválení návrhy materiálů Rady,
- c) jmenuje a odvolává členy Rady podle článku 3 odstavce 3 písm. d), kteří nejsou členy z titulu své funkce,
- d) zřizuje a ruší Výbory Rady nebo Pracovní skupiny Rady po schválení v Radě,
- e) jmenuje a odvolává předsedu, místopředsedu a další členy Výborů a Pracovních skupin Rady,

- f) koordinuje činnost a plnění úkolů Rady, Výborů a Pracovních skupin v jejich působnosti podle článku 2.
- (3) Předseda Rady může dočasně i dlouhodobě pověřit svoláváním a řízením zasedání Rady a dalšími svými činnostmi uvedenými v tomto statutu některého z místopředsedů Rady. Pověřený místopředseda pak reprezentuje Radu navenek. V případě tohoto pověření předseda Rady nadále řídí minimálně jedno jednání Rady ročně.

Článek 5

Členové Rady

- (1) Člen Rady se zasedání Rady účastní osobně. Místo náměstka či vrchního ředitele se může s hlasovacím právem zúčastnit příslušný ministr. Pokud se člen Rady nemůže z důvodů hodných zvláštního zřetele zúčastnit zasedání Rady osobně, informuje o tom předsedu Rady prostřednictvím sekretariátu Rady. V takovýchto případech může člen Rady písemně zmocnit k účasti na jednání svého zástupce, v relevantních případech ze stejné instituce, s oprávněním hlasovat. Pokud se člen Rady podle článku 3 odst. 3 písm. c) nezúčastní 3 jednání po sobě jdoucích, může být vládou ze své funkce odvolán.
- (2) Člen Rady se aktivně podílí na práci Rady, přispívá k plnění jejích cílů a vystupuje na jejím jednání v souladu s těmito cíli. Člen Rady rovněž plní uložené úkoly vyplývající z usnesení přijatých Radou.
- (3) Členové Rady mohou ve spolupráci s předsedou a tajemníkem Rady navrhnout body programu zasedání Rady, které směřují k plnění jejích úkolů. Členové Rady se rovněž mohou účastnit jakéhokoli zasedání Výboru nebo Pracovní skupiny Rady.
- (4) Členové Rady a jejich Výborů a Pracovních skupin mohou prostřednictvím sekretariátu Rady a v mezích působnosti Rady vyžadovat informace a stanoviska od ústředních orgánů státní správy včetně těch, které nemají zastoupení v Radě, od ostatních orgánů státní správy a od organizací a institucí podřízených orgánům státní správy.
- (5) Členové Rady mohou za výjimečných okolností požádat předsedu Rady o svolání zasedání Rady, pokud se na tom shodne alespoň jedna třetina z nich. Předseda Rady nebo v jeho nepřítomnosti místopředseda Rady pak zasedání svolá tak, aby se uskutečnilo do čtyř týdnů od podání návrhu.

Článek 6

Usnesení Rady

- (1) Rada může přijímat usnesení na návrh člena Rady. Tyto návrhy jsou zasílány s předstihem, přičemž podrobnosti upraví Jednací řád Rady.
- (2) Členové Rady mohou navrhnout úpravy projednávaných usnesení. Znění těchto úprav a výsledky hlasování o jednotlivých variantách se uvedou v zápisu ze zasedání.
- (3) V případě usnesení předkládaných jako materiál vládě se přiloží znění variant podpořených alespoň třetinou hlasů všech členů.

Článek 7

Střet zájmů

- (1) Člen Rady jedná ve veřejném zájmu a předchází situacím střetu zájmů.
- (2) Za střet zájmů se pro účely tohoto statutu rozumí jakákoliv situace, při které osobní zájmy člena poradního orgánu mohou ovlivnit řádný výkon jeho funkce.
- (3) Osobním zájmem se rozumí zájem, který členu Rady, osobě jemu blízké nebo subjektu, k němuž má významný profesní, smluvní, majetkový nebo jiný obdobný vztah, může přímo či nepřímo přinést majetkový či jiný prospěch nebo poskytnout jinou výhodu. O střet zájmů se nejedná, jde-li o prospěch nebo výhodu obecně zřejmé.
- (4) Člen Rady je povinen bez zbytečného odkladu v průběhu jejího jednání oznámit existující střet zájmů, který by mohl vést k pochybnostem o řádném výkonu funkce. Oznámené skutečnosti se zaznamenají do zápisu z jednání poradního orgánu nebo o hlasování per rollam.
- (5) Člen Rady je povinen zdržet se hlasování o bodu jednání Rady nebo hlasování per rollam o záležitosti, která zakládá jeho střet zájmů.

Článek 8

Výbory Rady

- (1) Výbory Rady (dále jen „Výbor“) jsou zpravidla stálé pracovní orgány Rady, jejichž úkolem je zabývat se dílčími otázkami z oblasti působnosti Rady, pokud je to potřebné pro její činnost. Výbory jsou zřizovány a rušeny předsedou Rady na jeho návrh a po schválení v Radě. Může být zřízen maximálně takový počet Výborů, který spolu s počtem Pracovních skupin podle článku 9 bude v souladu s kapacitami a možnostmi sekretariátu Rady.
- (2) Výbory zejména
 - a) zpracovávají pro Radu podklady a návrhy dílčích i systémových opatření,
 - b) podílejí se na odborných výstupech Rady a jejího sekretariátu,
 - c) plní další úkoly, kterými je Rada pověří.
- (3) Předsedu, místopředsedy a členy Výboru jmenuje a odvolává předseda Rady. Členové Výboru Rady jsou vždy experty na oblast, kterou se daný Výbor zabývá.
- (4) Schůze Výboru se konají dle potřeby. Schůzi Rady svolává jeho předseda.
- (5) Výbor se řídí svým statutem, který schvaluje Rada.

Článek 9

Pracovní skupiny Rady

- (1) Pracovní skupiny Rady (dále jen „Pracovní skupina“) jsou zpravidla dočasné orgány Rady, jejichž úkolem je na základě Radou určeného mandátu zabývat se dílčími otázkami

z oblasti působnosti Rady, pokud je to potřebné pro její činnost. Pracovní skupiny jsou zřizovány a rušeny předsedou Rady na jeho návrh a po schválení v Radě. Pracovní skupiny jsou zřizovány zpravidla na konkrétní dobu, která nepřesahuje dva roky. Může být zřízen maximálně takový počet Pracovních skupin, který spolu s počtem zřízených Výborů podle článku 8 bude v souladu s kapacitami a možnostmi sekretariátu Rady.

- (2) Předsedu, místopředsedu a členy Pracovní skupiny jmenuje a odvolává předseda Rady zpravidla na návrh členů Rady.
- (3) Pracovní skupina nevypracovává vlastní statut a řídí se přiměřeně statutem Rady, případně statutem Výboru.
- (4) Schůze Pracovní skupiny Rady se konají dle potřeby. Schůzi Pracovní skupiny Rady svolává její předseda. Pracovní skupina jedná zpravidla neformálně a při rozhodování se snaží dosáhnout konsensu.

Článek 10

Externí spolupracovníci

- (1) Předseda Rady může požádat o spolupráci externí spolupracovníky nebo spolupracovnice (dále jen „externí spolupracovník“), kteří nejsou členy Rady. Externím spolupracovníkem může být zejména zaměstnanec nebo zaměstnankyně (dále jen „zaměstnanec“) státní správy nebo jiný odborník nebo odbornice v určité relevantní problematice, který není členem Rady.
- (2) Externí spolupracovník se může zúčastnit zasedání Rady, Výboru nebo Pracovní skupiny na základě programu schváleného předsedou Rady, resp. Výboru nebo Pracovní skupiny jako host k určité problematice.
- (3) Pravidla upravující činnost členů Rady, jejích Výborů a Pracovních skupin se vztahují přiměřeně i na externí spolupracovníky.

Článek 11

Sekretariát Rady

- (1) Činnost Rady, včetně jejích Výborů a Pracovních skupin, zabezpečuje sekretariát Rady, který je odborným pracovištěm pro oblast národnostních menšin a dalších otázek v působnosti Rady. Sekretariát Rady je organizačně začleněn do organizačního útvaru Ministerstva kultury a skládá se z tajemníka Rady a dalších zaměstnanců, kteří zpravidla organizačně a administrativně zabezpečují činnost Výborů a Pracovních skupin Rady.
- (2) Sekretariát Rady zajišťuje odborné plnění úkolů Rady, zejména
 - a) administrativně a organizačně zabezpečuje činnost Rady, jejích Výborů a Pracovních skupin, včetně programu a přípravy jejich zasedání,
 - b) na základě pokynů předsedy Rady nebo místopředsedů Rady monitoruje a soustřeďuje informace potřebné pro činnost Rady a zpracovává strategické dokumenty a odborné podklady pro zasedání Rady, nebo jejího předsedy k legislativním a politickým opatřením, která se týkají postavení národnostních menšin,

- c) zabezpečuje zpracování stanovisek k návrhům předkládaným Radě, přitom spolupracuje s orgány státní správy a dalšími subjekty,
 - d) zveřejňuje na internetové stránce Úřadu vlády aktuální informace o Radě, zejména seznam členů Rady, informace o činnosti Rady, platné a úplné znění Statutu Rady, Jednacího řádu a dále informace o zřízených Výborech a Pracovních skupinách,
 - e) vypracovává a zveřejňuje výroční zprávu o činnosti Rady za uplynulý kalendářní rok.
- (3) Tajemník Rady se účastní zasedání Rady s hlasem poradním a může se vyjadřovat k projednávaným věcem; k návrhu na zřízení nebo zrušení Výboru nebo Pracovní skupiny Rady se vyjadřuje vždy. Stejná oprávnění má i vedoucí pracovník samostatného organizačního útvaru, do kterého je sekretariát Rady zařazen.
- (4) Za plnění úkolů sekretariátu Rady odpovídá tajemník Rady.

Článek 12

Náklady na činnost a odměny

- (1) Zasedání Rady se konají zpravidla v prostorách Úřadu vlády. Náklady na zasedání Rady jsou hrazeny z rozpočtu Úřadu vlády. Ostatní náklady na činnost Rady a náklady na činnost Výborů a Pracovních skupin jsou hrazeny z rozpočtu Ministerstva kultury. Zasedání Výborů a Pracovních skupin se konají zpravidla v prostorách Ministerstva kultury.
- (2) Členové Rady, jejích Výborů a Pracovních skupin mají nárok na úhradu prokazatelných cestovních nákladů vynaložených v souvislosti se zasedáním Rady, jejích Výborů nebo Pracovních skupin v souladu s právními předpisy. Pracovní cesty schvaluje vedoucí zaměstnanec oprávněný schvalovat cesty v souladu s předpisy Ministerstva kultury. Proplácení cestovních výdajů souvisejících se zasedáním Rady, jejích Výborů nebo Pracovních skupin se řídí předpisy Ministerstva kultury.
- (3) Členové Rady, Výborů Rady nebo Pracovních skupin nemají nárok na odměnu za výkon funkce. Odměna přísluší v souladu s platnými právními předpisy těm členům Rady, jejích Výborů a Pracovních skupin za práci, kterou pro Radu prokazatelně vykonávají na základě písemné objednávky nebo na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr¹ v souladu s předpisy Ministerstva kultury.

Článek 13

Jednací řád Rady

Jednací řád Rady upravuje způsob zasedání Rady. Jednací řád a jeho změny vždy schvaluje Rada. Výbory a Pracovní skupiny mohou mít vlastní jednací řády. V opačném případě se přiměřeně řídí Jednacím řádem Rady.

¹ dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti

Článek 14

Závěrečná ustanovení

- (1) Tento statut nabývá účinnosti dne 21. září 2026, na základě schválení vládou usnesením ze dne 21. září 2026 č. 617.
- (2) Změny tohoto statutu schvaluje vláda.
- (3) Tento Statut i jím ustanovený Jednací řád Rady je přístupný veřejnosti na internetových stránkách Úřadu vlády. Na internetových stránkách se zveřejňuje vždy úplné a platné znění Statutu a Jednacího řádu Rady.